

Datum 2022-09-23
Dokumenttyp Yttrande
Diarienummer 2022/0195
Ert diarienummer S2022/02585
Handläggare Maria Melin

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över promemorian Ett utvidgat utreseförbud för barn (Ds 2022:9)

Myndigheten för delaktighet arbetar för ett samhälle där alla kan vara delaktiga, oavsett funktionsförmåga. Myndigheten för delaktighet lämnar följande yttrande.

Sammanfattning

Myndigheten för delaktighet (MFD) tillstyrker promemorians förslag om att tillämpningsområdet för utreseförbud för barn ska utvidgas liksom de åtgärder som föreslås för att beslutade utreseförbud ska kunna upprätthållas effektivt. MFD tar inte ställning till förslaget om ett utvidgat straffansvar för egenmäktighet med barn, då detta ligger utanför myndighetens uppdrag och kunskapsområde.

MFD är positiv till att intellektuell funktionsnedsättning lyfts fram särskilt i promemorian, men vill framhålla att även andra funktionsnedsättningar kan inverka på ett barns sårbarhet, både i en hedersrelaterad kontext och i de övriga grunderna för ett utreseförbud. MFD vill också betona att kunskapsläget liksom tillgången till metoder och arbetssätt för att arbeta med målgruppen barn och unga med funktionsnedsättning i mångt och mycket är otillräckligt. MFD vill betona vikten av att en landsomfattande kunskapshöjande insats har ett särskilt fokus på särskilt utsatta grupper, såsom barn och unga med funktionsnedsättning.

Myndighetens synpunkter

Allmänna synpunkter

MFD instämmer i promemorians beskrivningar av hur en intellektuell funktionsnedsättning kan göra en person särskilt sårbar i till exempel en hedersrelaterad kontext. MFD vill dock i sammanhanget lyfta fram att den särskilda sårbarheten kan gälla även för andra funktionsnedsättningar än intellektuell funktionsnedsättning. Inom ramen för MFD:s pågående regeringsuppdrag om att inventera relevanta aktörers kunskap om

våldsutsatthet bland personer med funktionsnedsättning och att föreslå åtgärder¹ har bland annat civilsamhället uppmärksammat MFD på att exempelvis döva personer som är nyanlända i Sverige är en mycket sårbar grupp när det kommer till hedersrelaterat våld och förtryck. Dessa individer saknar ofta ett språk eller ett fungerande kommunikationssätt. Även andra barn och unga som saknar ett konventionellt talat språk kan vara extra sårbara.

MFD vill också betona att en funktionsnedsättning inte bara är en faktor att ta hänsyn till vad gäller hedersrelaterat våld och förtryck, utan även vad gäller de övriga grunderna för utreseförbud. MFD har inom ramen för ovan nämnda regeringsuppdrag om våldsutsatthet noterat att kunskapsläget om barn och unga med funktionsnedsättning som drabbas av olika typer av könsstypning i princip är obefintligt. Även för de övriga grunderna för utreseförbud är kunskapsläget för barn och unga med funktionsnedsättning mycket begränsat. MFD vill därför understryka vikten av att öka kunskapen generellt inom dessa områden samt vikten av en bred kunskapsspridning till relevanta professioner.

I samband med detta vill MFD också lyfta fram att det inom våldsområdet generellt råder brist på metoder, arbetssätt och liknande för att arbeta med utsattheten och sårbarheten i gruppen barn och unga med funktionsnedsättning. Enligt vad MFD uppfattar inom ramen för sitt regeringsuppdrag om våldsutsatthet behövs fler verktyg för att professionerna ska kunna möta målgruppens behov.

En kunskapshöjande insats

Mot bakgrund av ovan vill MFD understryka vikten av att en kommande kunskapshöjande insats inom området utreseförbud för barn, tar höjd för de identifierade bristerna vad gäller kunskap om barn och unga med funktionsnedsättning. En landsomfattande kunskapshöjande insats är ett viktigt verktyg för att öka professionens möjlighet att vara väl insatt i regelverket och dess avsedda tillämpning. Men eftersom både omständigheterna och kunskapen om när ett barn är i behov av skydd mot skadliga utlandsvistelser varierar måste en sådan insats innehålla ett särskilt fokus på kunskapshöjande åtgärder vad gäller särskilt utsatta grupper, såsom barn och unga med funktionsnedsättning.

---

¹ [Länk till Regeringskansliets hemsida](#)

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har generaldirektör Malin Ekman Aldén (beslutande), tf avdelningschef Tarja Birkoff och processamordnare Maria Melin (föredragande) deltagit.

Myndigheten för delaktighet

[elektroniskt underskriven]

Malin Ekman Aldén